

Päiväys
23.10.2020

ROVANIEMEN KAUPUNKI

Sierilän voimalaitosalueen asemakaava

Kaavan laatijan vastineet 23.9. – 6.10.2020 nähtävillä olleeseen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

1	LAUSUNNOT	2
2	MIELIPITEET	3
2.1	Osallinen 1	3
2.2	Osallinen 2	3
2.3	Osallinen 3	4
2.4	SLL Rovaniemi ry	4

1 LAUSUNNOT

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei jätetty yhtään lausuntoa.

2 MIELIPITEET

Tässä raportissa mielipiteet on esitetty vastaavina kuin ne on annettu eli niiden kirjoitusasua ei ole korjattu tai referoitu lukuun ottamatta nimi, osoite- ja muita tunnistettavuuteen liittyviä tietoja.

2.1 Osallinen 1

Sierilän Vesivoimalaitoksen suunnittelun ja selvitysten, jotka ovat alkaneet -90 luvun puolivälissä, eri kuulemisten ja -valitusten jälkeen sai vesitalousluvan, joka on ensi keväänä määräaikaisena aloitukseen sidottuna on raukeamassa, nyt hankkeen suunnittelija huomannut ettei ole lain voimaista paikkaa rakentaa laitosta.

Tässä yhteydessä paheksomme niin Hakijan kuin Rovaniemen Kaupungin toimintaa hankkeen aikana, niin aluetta kuin paikallista väestöä kohtaan, mielipidettä on muokattu ajatuksella "KUN SIERILÄ RAKENNETAAN" tämä ollut rasitteena ja henkisesti rajoittanut paikallisen oikeutta asumiseen ja elinkeinon harjoittamiseen alueella, nämä kaikki johti vesitalousluvassa vahingon kärsijöiden omaisuuden pakkolunastuksiin.

Kun Oikaraisen edunvalvonnalta kuultu, kaupungin suhtautuminen aiemmin alueelle toivottuihin kaava ehdotuksiin, on vastaus ollut, "Tilkku" kaavoja ei perusteta, nyt sitten ollaan heti valmiina kun oikea hakija kyseessä.

Kaavan laatijan vastine

Oikeuden rakennuslupapäätöstä koskevassa ratkaisussa todetaan, ettei rakennuslupaa olisi voitu myöntää ilman poikkeamista maankäyttö- ja rakennuslain 72 § 1 momentin mukaisesta rakentamisrajoituksesta, joka alueen yleiskaavassa oli määritetty alueelle. Mielipiteessä esitetyn lainvoimaisen paikan sijaan ratkaisussa otettiin kantaa lupamenettelyyn ja sen edellytyksiin.

2.2 Osallinen 2

Kotimme sijaitsee suunniteltujen läjitysalueiden keskellä. Omistamme kaksi kesämökkkitonttia tulvakanavan rannalla ja kaksi rakennuspaikkaa koneaseman vieressä.

Tuleeko asemakaavaan näkyviin väliaikaiset ja lopulliset tieyhteydet sekä kotiimme että mökkitonteillemme?

Esitetäänkö läjitysalueet asemakaavassa? Tuleeko niistä jotain määräyksiä esim. korkeudesta ja vakaudesta?

Entä sulamisvesien johtaminen, tuleeko siitä merkintöjä asemakaavaan vai missä tämä asian suunnittelu tehdään?

Määrääkö asemakaava louhinnan ja maansiirron työskentelyyn aikarajoja? Toivomme, ettei melua aiheuteta viikonloppuisin, pyhäpäivinä eikä myöhään illalla tai aikaisin aamulla arkena. Entä tarvitseeko voimalaitos melnsuojausta?

Toivomme, että kaava-aluetta laajennetaan, niin että kaikki rakennuspaikat koko voimalaitosrakentamisen alueella sisältyvät asemakaavaan.

Kaavan laatijan vastine

Voimalaitosalueen toimintaa ohjaa vesitalouslupa, jossa on annettu lupamääräykset koskien alueiden kuivatusta, läjitysalueiden toteutusta, työnaikaisten haittojen minimointia sekä toteutettavia tieyhteyksiä. Vesitalousluvassa on määrätty, että Sieriniemen läjitysalueiden yksityiskohtaisia maisemointisuunnitelmia laadittaessa luvan saajan tulee kuulla Lapin ELY-keskusta ja lähiympäristössä olevien

tilojen omistajia. Läjitysalueiden toteuttamisesta, alueen kuivatuksesta ja maisemoinnista on myös annettu kaavassa määräykset.

Asemakaavaluonnoksessa on esitetty sijainniltaan ohjeelliset ajoyhteydet kaava-alueen poikki, joilla turvataan kulku Sieriniemeen. Kaavalla ei ohjata työaikaista liikennettä.

Voimalaitos ei tarvitse melun suojausta. Maa-ainesten ottaminen muuhun kuin omaan kotitarvekäyttöön vaatii aina maa-ainelain mukaisen luvan. Maa-aineisten ottaminen voi joissain tapauksissa edellyttää myös ympäristölupaa ja vesilupaa. Ottotoimintaa ohjataan lupamääräysten mukaisesti. Maa-aineksen ottoalueet eivät sijoitu kaava-alueelle.

Kaava-alueelle ei sijoitu olemassa olevaa asumista tai uusia rakennuspaikkoja. Alueen ympäristön asuin- ja loma-asuinrakentamista ohjaa oikeusvaikutteinen Oikaraisen kylän ja Jyrhämäjärven yleiskaava. Asemakaavan tarkoituksena ei ole aiheuttaa muutoksia alueen olemassa oleviin tai uusiin rakennuspaikkoihin eikä kaavan toteuttaminen vaikuta yleiskaavan toteuttamiseen alueella.

2.3 Osallinen 3

Vastustan Kemijoki Oyn suunnittelemaa Sierilän vesivoimalaitosta tarpeettomana ratkaisuna, sekä sen ympäristövaikutusten takia. Kemijoki Oy ei lisäksi ole edelleenkaan toteuttanut vaadittuja kalaportteja nykyisiin voimalaitoksiin Kemijoen varrella.

Kaavan laatijan vastine

Mielipide merkitään tiedoksi.

2.4 SLL Rovaniemi ry

Suomen luonnonsuojeluliitto Rovaniemi ry:n mielipide osallistamis- ja arviointisuunnitelmaan Sierilän asemakaavan laatimisesta

Kaavan esittelyssä todetaan: "Asemakaavan tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä paikalliset olosuhteet ja vesitalousluvan ehdot huomioiden."

Asemakaavan tarkoituksena on sijoittaa Sierilän voimalaitoksen pato osayleiskaavan vesialueelle.

Kaava-alue on hyvin suppea eikä käsitä koko voimalaitos alueen rakentamista; maa- ja rantapatoja, tulvapengerryksiä, mittavia läjityksiä, ohitusuomia, työpatoja jne.

Vesitalousluvan ehdot on jo ylemmässä oikeusasteessa päätetty ja ainoastaan niiden noudattamista edellyttävä käsittely on tarpeen tässä kaavoitusprosessissa.

1. Kohdassa 3.1 mainitaan, että voimalaitoksen hankealueella on voimassa olevia sekä laadinnassa olevia poikkeamishakemuksia uhanalaisiin lajeihin liittyen. Tässä kohdassa todetaan, että kyseiset lajien esiintymät eivät sijoitu asemakaava-alueelle. Esitämme, että OAS:aan kirjataan, miten on päätetty, ettei erityisesti suojeltavia lajeja tai uhanalaisia biotooppeja esiinny asemakaava-alueella. Osa kasvillisuus selvityksistä on yli 20 vuoden takaa.

2. Asemakaavan suunnittelualueesta on rajattu pois yleiskaavassa oleva E-alueen osa, johon on tarkoitus rakentaa osa rantapadoista. Sen sijaan, että alue rajataan pois esitämme, että koko rantapatojen vaatima alue otetaan mukaan asemakaavan suunnittelualueeseen. Aikaisemmassa rakennuslupakäsittelyssä rantapatojen pituus on kasvanut vesitalousluvan viidestä kilometristä kuuteen. Voimalaitosalueen rakentamiseen liittyvät pato- ja tulvapenkereet sijoittuvat pääosiltaan kaavoittamattomalle alueelle. Kaavoituksessa on silloin otettava huomioon MRL:n 54§ ja selvitettävä rakentamisen vaikutukset riittävän laajasti. Oheistamme Kemijoki Oy:n laatiman yleiskartan voimala-alueesta. Kartta on ollut ympäristölautakunnan oheismateriaalina vuonna 2020.

3. Esitämme, että asemakaavan suunnittelualueeseen lisätään tulvakanavan rakentamiseen tarvittava alue, joka on yli 3 hehtaaria vesialuetta ja rantaviivaa. Tulvakanavaa varten tehdään massiivisia louhintoja, rannan pengerryksiä ja massojen läjityksiä Sieriniemen puolella. Kaikki Sieriniemeen tulevat läjitykset on myös syytä esittää kaavakartalla ja laatia niitä koskeva täsmällinen kaavamääräys. Läjitysalueet A ja B sijoittuvat osittain yleiskaavan MY-alueelle. Mitä esitetään kartalla ja mitä määräyksissä, keskustellaan.

4. Mukkaojan luonnonmukainen ohitusuoma tarvitsee tarkempaa suunnittelua, jotta uoman vesitys onnistuu ympäri vuoden. Esitämme, että Mukkaojan alue otetaan mukaan asemakaavan suunnittelualueeseen.

5. Kohdassa 6.1 on lueteltu joukko selvityksiä, jotka koskevat asemakaavan suunnittelualuetta. Esitämme, että nämä selvitykset tulee laittaa kokonaisuudessaan julkisesti nähtäville niin, että ne ovat kuntalaisten helposti saavutettavissa.

6. Kun luettelossa olevia selvityksiä käytetään asemakaavoituksen tausta-aineistona, kaavoittajan täytyy ottaa huomioon, että rapuselvitys on vielä keskeneräisenä PSAVI:ssa. Samoin törmäpääskykanan nykytilaan pohjautuva suunnitelma aikatauluineen pesinnän turvaamisesta puuttuu. Toivomme kriittistä suhtautumista yli 10 vuotta vanhoihin selvityksiin.

7. Kohdassa 6.2 on lueteltu vuonna 2020 laadittavia selvityksiä. Esitämme, että nämä selvitykset laitetaan julkisesti nähtäville heti, kun ne valmistuvat.

8. Esitämme, että patojen vahingonvaaraselvitykset vuosilta 1998 ja 2019 lisätään aineistoon.

Patoturvallisuusviranomaisen on hyväksynyt vahingonvaaraselvityksen päätöksellään 23.4.2019. Se on myös luokitellut päätöksellään 3.5.2019 voimalaitoksen padot patoturvallisuuslain (494/2009) 11§:n mukaiseen luokkaan 1. Tämä koskee myös työpatoja ja tulvapenkereitä. Luokan 1 pato aiheuttaa onnettomuuden sattuessa vaaran ihmishengelle ja terveydelle taikka huomattavan vaaran ympäristölle tai omaisuudelle.

9. Jokiuoman sulkeva pato sijoittuu osayleiskaavan vesialueelle, joka ei salli rakentamista. Esitämme, että kaavaselistuksessa esitetään, mihin tulvakorkeuteen rannansuojaukset padon alapuolisella tulva-vaara-alueella on suunniteltu. Suunnitelmissa mainitut, rakentamisen aikaiset saostusaltaat tulee esittää asemakaavassa.

10. Esitämme, että kartta työpadoista lisätään selvitysluetteloon.

11. Kemijoki Oy on varautunut kalatien rakentamiseen Sierilän suunnittelussa. Esitämme, että kalatien aluevaraus toteutetaan kaavakartalla ja -määräyksissä.

12. Esitämme lisättäväksi kohtaan 8. Lapin lintutieteellisen yhdistyksen, Lapin pelastuslaitoksen sekä Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaisena.

Liite: Yleiskartta 2018

Kaavan laatijan vastine

1. Kyseiset uhanalaisien lajien esiintymät, jotka ovat edellyttäneet poikkeamismenettelyä, eivät ole sijoittuneet nyt asemakaavoitettavalle alueelle. Asemakaavoitusprosessin yhteydessä kaavoitettavalta alueelta on laadittu kasvillisuusselvitys. Lisäselvitystarpeet on määritetty viranomaisten ohjauksessa.

2. Rantapatojen toteutus on ohjattu vesitalousluvassa eikä kyseessä ole voimalaitoksen toimintaan liittyvä sellainen rakennus, joiden edellytyksiä tulisi arvioida maankäyttö- ja rakennuslain säännösten perusteella maankäytön suunnittelun osalta.

3. Voimalaitosalueen toimintaa ohjataan vesitalousluvalla, jonka lupamääräyksissä on määrätty ruoppaus- ja kaivumaiden läjittämisestä ja tulvakanavan työn suorittamisesta. Asemakaavaluonnoksessa on annettu määräyksiä läjitysalueita koskien. Koko hankealue ei ole maankäytöllisen suunnittelun tarpeen piirissä.

4. Vesitalousluvassa on annettu lupamääräykset koskien Mukkaojan luonnonmukaista ohitusuomaa. Sitä ei nähdä tarpeelliseksi ottaa osaksi asemakaavaa.
5. Kaikkia kaava-aluetta koskevia aiempia selvityksiä ei nähdä tarpeellisena ottaa osaksi kaava-aineistoa, vaan ne toimivat asemakaavoituksen tausta-aineistona. Aineistoa on hyödynnetty kaavan vaikutusten arvioinnissa.
6. Mieli-pide merkitään tiedoksi.
7. Asemakaavoituksen yhteydessä laaditut selvitykset raportoidaan osana kaava-asiakirjoja.
8. Vahingonvaaraselvitykset ovat viranomaisten käytössä olevia ja ne eivät ole julkisia dokumentteja.
9. Voimalaitosalueen toimintaa ohjaa vesitalouslupa. Lupamääräyksissä on annettu määräykset mieli-piteessä esitettyjä asioita koskien. Yleiskaavasta poikkeamista ja poikkeamisen edellytyksiä on käsitelty kaavaselostuksessa.
10. Voimalaitosalueen toimintaa ohjaa vesitalouslupa. Lupamääräyksissä on annettu määräykset työpatoja koskien.
11. Voimalaitosalueen toimintaa ohjaa vesitalouslupa. Lupamääräyksissä on annettu määräykset kalatietä koskien ja myös asemakaavassa on annettu yleinen määräys kalatiehen liittyen.
12. Lapin lintutieteellisen yhdistys, Lapin pelastuslaitos sekä Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaisena on lisätty osallisiksi.